

Dokument s plenarne sjednice

B9-0099/2024

2.2.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o vladavini prava i slobodi medija u Grčkoj
(2024/2502(RSP))

Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen Lenaers, Michaela Šojdrotová, Loucas Foulas, Eleni Stavrou, Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros Zagorakis, Paulo Rangel
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o vladavini prava i slobodi medija u Grčkoj (2024/2502(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 2., 3., 4., 6. i 7.,
 - uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke koji se odnose na poštovanje, promicanje i zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Uniji,
 - uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
 - uzimajući u obzir grčki Ustav od 9. lipnja 1975.,
 - uzimajući u obzir sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,
 - uzimajući u obzir ažurirano izvješće Agencije EU-a za temeljna prava od 24. svibnja 2023. naslovljeno „Nadzor obavještajnih službi: Zaštitne mjere i pravni lijekovi za temeljna prava u EU-u – ažuriranje za 2023.”,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir svoju Preporuku Vijeću i Komisiji od 15. lipnja 2023. nakon ispitivanja navodnih kršenja i nepravilnosti pri primjeni prava Unije u pogledu uporabe Pegasus i jednakovrijednog špijunskog softvera za nadzor¹,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. srpnja 2023. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2023. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2023)0800) i prateći radni dokument službi Komisije od 5. srpnja 2023. naslovljen „Izvješće o vladavini prava za 2023. – Poglavlje za Grčku” (SWD(2023)0808),
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Grčka stabilna ustavna demokracija s modernim i snažnim sustavom socijalne skrbi koji je u potpunosti posvećen pravima i vrijednostima sadržanima u članku 2. UEU-a i Povelji o temeljnim pravima²;
- B. budući da su sloboda tiska i sloboda izražavanja u Grčkoj u potpunosti zajamčene

¹ SL C, C/2024/494, 23.01.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/494/oj?locale=hr>.

² Grčka se popela za devet mjesta na Indeksu demokracije časopisa *Economist* za 2022. (25. mjesto) u odnosu na 2021., čime je ta zemlja bila jedna od najuspješnijih. Grčka je zabilježila peto najveće povećanje rezultata u svim zemljama obuhvaćenima indeksom.

člankom 14. grčkog Ustava i da je zaštita novinara dodatno zajamčena etičkim kodeksom kojim se uređuje novinarska struka, pri čemu se u oba naglašava predanost zemlje poštovanju demokratskih načela; budući da se to odražava u pluralističkom medijskom okruženju u Grčkoj;

- C. budući da je Grčka ostvarila napredak u pogledu četiriju od pet preporuka iz Izvješća Komisije o vladavini prava za 2022. te da nastavlja jačati vladavinu prava i slobodu medija digitalizacijom pravosuđa, antikorupcijskim reformama, mjerama za povećanje transparentnosti vlasništva nad medijima i raspodjelu državnog oglašavanja, jačanjem tijela za regulaciju medija te poboljšanjem radnog okruženja za novinare;
 - D. budući da su uvedene mjere za rješavanje prijetnji i napada na novinare, uključujući osnivanje radne skupine za zaštitu i jačanje položaja novinara;
 - E. budući da su Vijeće Europe³ i Organizacija za europsku sigurnost⁴ i suradnju pozdravili Međuministarski memorandum o razumijevanju od 23. svibnja 2022. o zaštiti, sigurnosti i jačanju položaja novinara i drugih medijskih djelatnika te osnivanje radne skupine kao mjere kojima se ostvaruju sloboda medija i sigurnost novinara;
 - F. budući da je Grčka pokrenula niz inicijativa za provedbu Preporuke Komisije (EU) 2021/1534 o jamčenju zaštite, sigurnosti i jačanja položaja novinara i drugih medijskih djelatnika u EU-u⁵, kao i Preporuke CM/Rec(2016)4 Odbora ministara Vijeća Europe o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i drugih medijskih aktera;
 - G. budući da je Grčka uvela opsežne izmjene grčkog kaznenog zakona i zakona o kaznenom postupku, u skladu s preporukama Skupine država protiv korupcije, kako bi ih uskladila s modernim uvjetima za posebno teška kaznena djela i kako bi otklonila poremećaje nastale uvođenjem kaznenog zakona iz 2019.;
1. napominje da su ustavne i zakonodavne zaštitne mjere za slobodu i pluralizam medija u Grčkoj posljednjih mjeseci dodatno ojačane nizom zakonodavnih reformi i administrativnih mjera;
 2. pozdravlja napredak koji je Grčka ostvarila u pogledu preporuka iz Izvješća o vladavini prava za 2022.; pozdravlja njezin znatan napredak u pogledu objavljivanja imovine strane javnih dužnosnika; ističe njezin napredak u kaznenom progonu i pravomoćnim presudama u predmetima povezanim s korupcijom; ističe uvođenje dodatnih zaštitnih mjera za poboljšanje radnih uvjeta i fizičke sigurnosti novinara; primjećuje određeni napredak u osiguravanju razmjernosti zahtjeva za registraciju organizacija civilnog društva u cilju održavanja otvorenog okvira za njihovo djelovanje⁶;

³ Vijeće Europe, „[Kako zaštititi novinare i druge medijske aktere?– Prošireni vodič za provedbu za odabrane teme u okviru stupova za prevenciju i promicanje Smjernica iz Preporuke CM/Rec \(2016\)4 o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i drugih medijskih aktera](#)”, srpanj 2023.

⁴ Ured OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava, „[Grčka, prijevremeni parlamentarni izbori, 21. svibnja 2023. Završno izvješće misije ODIHR-a za procjenu izbora](#)”, 21. studenoga 2023., str. 17.

⁵ Preporuka Komisije (EU) 2021/1534 od 16. rujna 2021. o jamčenju zaštite, sigurnosti i jačanja položaja novinara i drugih medijskih djelatnika u Europskoj uniji (SL L 331, 20.9.2021., str. 8.).

⁶ Radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o vladavini prava za 2023. – Poglavlje za Grčku” (SWD(2023)0808), str. 3.

3. pozdravlja uspješno prenošenje Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama⁷, kojom se, među ostalim, jača transparentnost vlasništva nad medijima i osigurava neovisnost regulatornih tijela za medije; nadalje potvrđuje da je zakonom 4779/2021 ojačana neovisnost Nacionalnog vijeća za radio i televiziju od vlade i drugih državnih tijela te je poboljšana transparentnost vlasništva nad medijima; pozdravlja nove zaštitne mjere protiv tržišne koncentracije uključene u zakone 5005/2022 i 4915/2022, kojima se dodatno jača transparentnost vlasništva nad medijima i državnog oglašavanja te bi se trebalo doprinijeti smanjenju rizika utvrđenih u indeksima kojima se prati sloboda medija, kao što je alat za praćenje medijskog pluralizma za 2023.;
4. pozdravlja izjavu Grčke o predanosti potpunoj provedbi Europskog akta o slobodi medija i Direktive o strateškim tužbama protiv javnog sudjelovanja;
5. pozdravlja donošenje međuministarskog memoranduma o razumijevanju o zaštiti, sigurnosti i jačanju položaja novinara i drugih medijskih djelatnika; napominje da se tim memorandumom o razumijevanju utvrđuje zajednički okvir za zaštitu i sigurnost novinara, uključujući zakonodavne i nezakonodavne inicijative, kao i institucionalni okvir za planiranje, praćenje i evaluaciju nacionalne provedbe preporuka i rezolucija EU-a u cilju utvrđivanja potreba novinara te njihova osnaživanja i osposobljavanja, uz istodobno podizanje razine osviještenosti među novinarima o jednakosti u medijima, osobnoj zaštiti i digitalnoj pismenosti;
6. ističe osnivanje radne skupine u okviru memoranduma o razumijevanju s ciljem jačanja sigurnosti i neovisnosti novinara i drugih medijskih djelatnika⁸; pozdravlja aktivnosti radne skupine za podizanje razine osviještenosti i njezino praćenje sigurnosti novinara, pokrenute u skladu s Preporukom Komisije (EU) 2021/1534;
7. pozdravlja osnivanje Međunarodnog centra za osposobljavanje za sigurnost novinara i medijskih djelatnika u siječnju 2023. i njegove raznolike aktivnosti;
8. prima na znanje nove korake koje je Grčka poduzela kako bi zaštitila neovisnost javnih medija, posebno donošenjem Zakona 5062/2023 (A 183), kojim se utvrđuju uvjeti i postupci za imenovanje direktora i drugih viših rukovoditelja tijela javne uprave;
9. ističe da je Panhelenski savez novinara osnovao promatračku skupinu za strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja radi praćenja i sprečavanja strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja te pružanja potpore novinarima na koje su usmjerene, u okviru aktivnosti radne skupine;
10. smatra da su nedavni napori Grčke, koji obuhvaćaju zakonodavne i nezakonodavne mjere, poboljšali uspješnost te zemlje u jamčenju sigurnosti novinara; očekuje od Grčke da nastavi ulagati napore u tom smjeru;
11. pozdravlja sklapanje kolektivnog sporazuma o radu postignutog između grčke države i

⁷ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010, str. 1).

⁸ U poglavlju o Grčkoj u Izvješću EU-a o vladavini prava za 2023. navodi se da je „osnivanje radne skupine za zaštitu i jačanje položaja novinara važan korak” te se također napominje da je udruženje novinara tu radnu skupinu također smatra važnim korakom (SWD(2023)0808).

sindikata novinara u kolovozu 2022., kojim se utvrđuju radni uvjeti novinara zaposlenih u javnim institucijama i subjektima te osiguravaju opskrba sigurnosnom opremom, osiguranje i financijske naknade koje nisu plaće;

12. pozdravlja mjere za potporu zaposlenim novinarima kojima se osigurava pristup formalnoj i učinkovitoj socijalnoj zaštiti, kao i druge praktične mjere potpore, kao što je program financiranja koji provodi Ujedinjena organizacija za dopunsko mirovinsko i zdravstveno osiguranje novinara;
13. prima na znanje tekuću istragu ubojstva novinara Georgea Karaivaza 9. travnja 2021. i uhićenja navodnih počinitelja atentata; poziva grčke vlasti da nastave ulagati napore kako bi se svi odgovorni za smrt Georgea Karaivaza priveli pravdi; oštro osuđuje kriminalizaciju i ubojstva novinara te napade na njih zbog obavljanja njihova posla u EU-u i izvan njega, uključujući ubojstva Daphne Caruane Galizije 16. listopada 2017., Jána Kuciaka i njegove zaručnice Martine Kušnírove 21. veljače 2018., Viktorije Marinove 6. listopada 2018. i Petera R. de Vriesa 15. srpnja 2021.; naglašava ključnu ulogu koju imaju u otkrivanju istine, zaštiti demokracije i iskorjenjivanju kulture nekažnjavanja; usto odaje počast svim novinarima ubijenima u Europi posljednjih godina;
14. napominje da Grčka osigurava visoke standarde zaštite za osobe koje prijavljuju povrede prava Unije, kako je predviđeno Zakonom 4990/2022, kojim se u potpunosti provodi Direktiva o zviždačima⁹;
15. ističe da je Grčka izmijenila kontroverzne pravne odredbe, kao što je članak 191. Kaznenog zakona, kako bi odgovorila na zabrinutost zbog širenja dezinformacija, što pokazuje njezinu predanost zaštiti prava novinara¹⁰;
16. potvrđuje da je nakon donošenja Zakona 5002/2022 Grčka postala prva država članica EU-a koja je zabranila i kaznila sve transakcije, prodaju, posjedovanje, trgovinu ili uporabu špijunskog softvera na svojem državnom području;
17. ističe da je Grčka posljednjih godina donijela politiku čiji je cilj zaštita vanjskih granica EU-a, među ostalim sprečavanjem krijumčara da zloupotrebljavaju europski sustav azila; pozdravlja činjenicu da je Grčka istodobno razvila napredni mehanizam za praćenje temeljnih prava koji uvelike premašuje minimalne standarde utvrđene zakonodavstvom EU-a;
18. naglašava da se najveće operacije Frontexa odvijaju u Grčkoj i da je operativno okruženje iznimno zahtjevno; ističe da Frontex ipak uspijeva zaštititi europske vanjske granice i istodobno spasiti tisuće života;
19. ponavlja da su organizacije civilnog društva najbliži partneri Grčke u njezinim nastojanjima da upravlja migracijama i provodi postupke azila na dostojanstven i učinkovit način;

⁹ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

¹⁰ Radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvjешće o vladavini prava za 2023. – Poglavlje za Grčku” (SWD(2023)0808), str. 22.

20. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te grčkoj vladi i parlamentu.